

Jean Monnet Module European Practices on Green Deal:
Lessons for Ukraine Project 101085133 — EUGREEN

Co-funded by the
European Union

«Європейські практики щодо Зеленого курсу: уроки для України»

EUGREEN

Звіт про основні результати проєкту

Jean Monnet Module European Practices on Green Deal: Lessons for Ukraine Project — EUGREEN, under Grant Agreement no. 101085133 Contents, views and opinions expressed by this document/publication/communication do not reflect necessarily those of the EU or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). The contents only reflect the views of the authors, and neither the EU nor the EACEA can be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

ЗМІСТ

1. Опис виконаної роботи, досягнень, результатів та впливів	3
2. Управління проєктом, забезпечення якості та стратегія моніторингу й оцінювання	8
3. Управління ризиками	10
4. Вплив	13
5. Комунікація, поширення та видимість	16
6. Сталий розвиток та продовження життя проєкту	18

1. Опис виконаної роботи, досягнень, результатів та впливів

Проект було реалізовано Придніпровською державною академією будівництва та архітектури (ПДАБА), яка під час періоду виконання була фінансово та адміністративно інтегрована до Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ). Після цього інституційного об'єднання УДУНТ повністю перебрав на себе всі фінансові та юридичні зобов'язання за проектом EUGREEN як правонаступник. Цей перехід не вплинув на структуру, реалізацію чи результати проекту: усі заплановані заходи були безперервно продовжені в новій інституційній структурі.

Виконана робота та результати

Специфічна ціль 1 (SO1): Систематизувати практики Європейського Зеленого курсу у вищій освіті.

Розроблено та впроваджено в освітній процес три міждисциплінарні освітні модулі:

- Політика ЄС у сфері зеленої економіки та інновацій
- Практики ЄС щодо інвестицій у зелене будівництво
- Адаптація ЄС до зміни клімату та стійкі урбоєкосистеми

За три роки проекту здійснено викладання для 169 студентів (126 бакалаврів, 32 магістрів, 11 здобувачів PhD-ступеню) за освітніми програмами спеціальностей з економіки, екології, цивільного будівництва, архітектури. Проведено 368 годин аудиторних навчальних занять, включно з лекціями, семінарами та кейсами. Підготовлено три комплексні підручники на початковому етапі проекту (січень 2023 р.) і оновлені їхні редакції (серпень 2025 р.) на основі відгуків студентів та роботодавців; підручники також включають відгуки рецензентів з академічних кіл, що в цілому забезпечувало постійне покращення якості.

Специфічна ціль 2 (SO2): Підвищити обізнаність та популяризувати принципи Зеленого курсу ЄС серед студентів і громадськості.

Створено та підтримувано активні цифрові канали поширення інформації (Facebook – <https://www.facebook.com/share/g/1A7jRTEDT9/>; Telegram –

<https://t.me/+5N5wXltsxQdlNDZi>) та окремий сайт проєкту з відкритим доступом до навчальних і комунікаційних матеріалів.

Проведено три екологічні квести для учнів ліцеїв та коледжів — *Be Green, Zero Waste Economy, Green Cities: EU and Ukraine* — із залученням 79 учасників. Організовано три онлайн круглі столи з питань реалізації в Україні різних аспектів Зеленого курсу ЄС, що охопили понад 260 учасників із академії, бізнесу та політики.

Проведено національну конференцію «Сучасні виклики для європейського бізнесу: безпека, конкурентоспроможність, екологічність» (2024) за участю 102 учасників, що зміцнило міждисциплінарний обмін.

Специфічна ціль 3 (SO3): Сприяти міждисциплінарному діалогу та академічній співпраці щодо Зеленого курсу ЄС.

Створено міжсекторну платформу для академічного та громадського діалогу через заходи, що поєднали екологічну економіку, зелене будівництво та архітектуру, локальну зелену політику — три круглі столи, національну конференцію, зустрічі з представниками різних факультетів.

Сформовано академічну співпрацю щодо Зеленого курсу ЄС з низкою університетів: НУБіП (Київ), ЗУНУ (Тернопіль), Харківський національний університет ім. Каразіна, Університет у Білостоці (Польща) та ін. Поширено викладацький досвід і результати досліджень через спільноти Jean Monnet та професійні асоціації.

Специфічна ціль 4 (SO4): Поширювати принципи Зеленого курсу ЄС в академічних дослідженнях та інноваціях.

Опубліковано:

- 2 статті у журналах Scopus/Web of Science
- 17 статей у фахових рецензованих виданнях України
- 1 наукову монографію

Відбувся один успішний захист докторської дисертації (Вероніка ЧАЛА) та один захист дисертації на здобуття PhD-ступеня (Анна Глущенко), безпосередньо пов'язаних із темами Зеленого курсу.

Запущено п'ять нових PhD-досліджень, що ґрунтуються на матеріалах курсів EUGREEN.

Інтегровано результати проєкту в наукову діяльність університету та навчальні програми.

Європейський вимір та додана вартість

Проект EUGREEN запровадив структурований, узгоджений із нормами ЄС підхід до екологічної та економічної освіти в Україні. Проект поглибив розуміння політик сталого розвитку ЄС та сприяв адаптації європейських практик до українських умов. Він об'єднав академічну спільноту, бізнес і політиків, посиливши європейський компонент освіти, науки та громадського залучення.

Впливи та результати

Інституційний вплив:

Розроблені курси інтегровані до офіційного академічного каталогу та продовжать функціонувати після завершення проекту; два з них стали обов'язковими для економічної освітньої програми.

Освітній вплив:

Понад 97% студентів продемонстрували успішне опанування матеріалу та зацікавленість у подальших дослідженнях, що пов'язані з питаннями стратегічної політики Європейського зеленого курсу.

Науковий вплив:

Результати досліджень сприяли розробці теоретичних та практичних напрацювань в сфері узгодженості державної, регіональної та локальної політики розвитку зеленої економіки України з екологічними та інноваційними рамками ЄС. Практичні результати дослідження д.е.н., професора Вероніки Чалої та к.е.н., доцента Анни Глущенко щодо стратегії післявоєнної зеленої трансформації економіки України були використані 7-ма установами, серед яких НАН України, МОН України, органи місцевого самоврядування, галузеві асоціації та підприємства. Розпочаті 5 нових досліджень здобувачами PhD-ступеню, тематика яких прямо пов'язана з адаптацією в Україні Європейського зеленого курсу. Опубліковано 1 монографію та 19 наукових публікацій з відкритим доступом.

Суспільний вплив:

Завдяки цифровим каналам, квестам і публічним дискусіям підвищено обізнаність молоді та громади про принципи Зеленого курсу ЄС.

Проведені 3 учнівські Квести; до дискусій на Круглих столах та національній конференції долучилися 4 громадські організації; створено понад 120 публікацій в соціальних мережах з більш ніж 450 переглядами та близько 300 позитивними відгуками.

Не повністю досягнуті цілі

Усі ключові цілі були досягнуті або перевиконані. Невеликі зміни стосувалися перенесення термінів проведення окремих заходів через безпекові обмеження воєнного часу, які були компенсовані переходом в онлайн-формат, що забезпечило виконання всіх запланованих результатів.

Охоплення аудиторії та навчальних активностей

За три роки навчанням на 3-х модулях охоплено 169 здобувачів вищої освіти:

- 126 бакалаврів
- 32 магістрів
- 11 аспірантів

Проведено 368 аудиторних навчальних годин у формі лекцій, семінарів, кейсів та інтерактивних занять.

Поширення та комунікації

Проведено широку програму взаємодії для молоді, академічної спільноти, політиків та громадськості:

Три освітні квести для учнів та студентів коледжів:

- “Be Green” — 27 учасників
- “Zero Waste Economy” — 24 учасники
- “Green Cities: EU and Ukraine” — 28 учасників

Три онлайн круглі столи:

- “Успішні європейські практики безвідходності та розвитку циркулярної економіки” — 56 учасників
- “Досвід ЄС з енергоефективного будівництва: уроки для України” — 55 учасників
- “Сталі урбанізаційні практики: досвід ЄС для України” — 49 учасників

Одна національна конференція (102 учасники):

- “Сучасні виклики для європейського бізнесу: безпека, конкурентоспроможність, екологічна стійкість”

Основні кількісні показники результативності проєкту:

- Освітні модулі — 3
- Охоплено студентів — 169
- Академічні години — 368
- Підручники — 3 (2023) + 3 оновлені (2025)
- Квести — 3
- Онлайн круглі столи — 3
- Національна конференція — 1

Наукові публікації:

- 2 статті у Web of Science / Scopus
- 17 статей у рецензованих журналах
- 1 монографія

Захищені наукові роботи:

- Глущенко Анна В. (2025), дисертація на здобуття ступеню PhD з економіки
- Чала Вероніка С. (2023), докторська дисертація з міжнародних економічних відносин

Комунікаційні продукти:

- Сайт EUGREEN — 1
- Telegram-канал — 1
- Facebook-канал — 1

2. Управління проєктом, забезпечення якості та стратегія моніторингу й оцінювання

Управління модулем Жана Моне EUGREEN залишалося послідовним із підходом, визначеним у Грантовій угоді. Проєкт координувався Придніпровською державною академією будівництва та архітектури (ПДАБА), а після інституційного об'єднання — її правонаступником, Українським державним університетом науки і технологій (УДУНТ). Загальна управлінська структура та процедури залишалися незмінними протягом усього періоду реалізації проєкту.

Відповідальність за академічне та фінансове управління проєктом була чітко визначена — відповідно до первинного плану — за керівником проєкту проф. Юлією Орловською.

Регулярні координаційні засідання проводилися для моніторингу прогресу виконання, перегляду результатів, реагування на потенційні ризики та забезпечення повної відповідності фінансовим, адміністративним та вимогам щодо візуалізації Програми Erasmus+ Жан Моне.

Забезпечення якості ґрунтувалося на системі безперервного внутрішнього контролю, що включала:

- Рецензування всіх навчальних матеріалів зовнішніми експертами, зокрема колегами з українських партнерських університетів: Західноукраїнського національного університету (проф. Зварич Я. та проф. Брич В.); Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (проф. Шматков Г.); Донецького національного університету імені Василя Стуса (проф. Орехова Т.), Київського національного університету будівництва й архітектури (проф. Рижакова Г.), Хмельницького національного університету (проф. Нестер А.); Дніпровського державного аграрно-економічного університету (проф. Бондарчук Н. та проф. Трещов М.).
- Збирання та аналіз відгуків студентів за допомогою анкетування та дискусійних сесій після завершення кожного модуля.
- Регулярну оцінку результатів навчання відповідно до очікуваних компетентностей, визначених у силабусах курсів.
- Адміністративну перевірку документації, вимог щодо візуалізації та матеріалів для поширення.

Моніторинг та оцінювання здійснювалися на трьох рівнях:

- *Операційний рівень* — щомісячний контроль ходу навчання, заходів та поширення.
- *Академічний рівень* — оцінювання інтеграції модулів у навчальні плани та результатів навчання студентів раз на семестр.
- *Стратегічний рівень* — щорічний внутрішній огляд, що оцінював прогрес у досягненні цілей проєкту та відповідність пріоритетам Європейського зеленого курсу.

Після інституційного об'єднання всі внутрішні процедури моніторингу та звітності були передані до УДУНТ без жодних перешкод. Міжнародний відділ Університету продовжив нагляд за дотриманням вимог Erasmus+, фінансовою звітністю та управлінням ризиками.

Під час реалізації не відбулося жодних суттєвих відхилень від затверджених стратегій управління, забезпечення якості або оцінювання. Усі показники якості були досягнуті або перевиконані, а проєкт реалізований у повній відповідності до стандартів Erasmus+ Jean Monnet.

3. Управління ризиками

Два з п'яти початково визначених ризиків реалізувалися під час виконання проєкту. Обидва були ефективно врегульовані шляхом внутрішньої координації, гнучкого планування та інституційної підтримки, що забезпечило безперервне досягнення цілей проєкту.

Ризик 1 — Нереалістичні оцінки часу та витрат

Стан реалізації

У процесі підготовки та проведення круглих столів і освітніх квестів були виявлені нереалістичні часові оцінки. Це питання було обговорене на внутрішніх координаційних засіданнях. Були встановлені переглянуті графіки та затверджені оновлені дедлайни.

Заходи з пом'якшення та результати

Скориговані часові рамки були успішно реалізовані без фінансових наслідків. Лише Круглий стіл 3 потребував суттєвого в часі додаткового перенесення. Усі заходи були виконані як заплановано, із повною участю та належною документацією.

Ризик 4 — Політична та економічна нестабільність в Україні

Стан реалізації

У зв'язку з дією воєнного стану заняття й заходи організовувалися з дотриманням протоколів безпеки. Понад 80 % освітніх активностей було проведено онлайн. Для очних занять були підготовлені та використовувалися обладнані укриття.

Заходи з пом'якшення та результати

Усі заходи проєкту продовжувалися відповідно до графіка, використовуючи змішані та онлайн-формати. Круглі столи, один студентський квест та Національна конференція були успішно проведені онлайн. Координаційні зустрічі проєкту також переведено в онлайн-режим.

Онлайн-бібліотека навчальних матеріалів на сайті EUGREEN була розширена та регулярно оновлювалася відповідно до відгуків студентів, включно з випуском трьох нових видань підручників (2025).

Непередбачений ризик — інституційне об'єднання та кадрові зміни

Непередбачений інституційний ризик виник після об'єднання Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (ПДАБА) з Українським державним університетом науки і технологій (УДУНТ), що призвело до значних змін у кадровому складі.

Заходи з пом'якшення

Команда проєкту провела внутрішній аналіз оновлених кадрових профілів (CV, публікації, викладацький досвід, наукові інтереси), щоб забезпечити відповідність замін усім академічним та методичним вимогам.

Стан реалізації та результати

1) Асистентка проф. Крістіна Дригола брала участь як фахівець першої категорії в грантовому проєкті молодих учених “Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної політики зеленого будівництва в містах старопромислових регіонів України та ЄС”. Вона зробила внесок у підготовчий етап проєкту EUGREEN, долучившись до первинної розробки навчальних матеріалів та координації початкових заходів, розробила логотип проєкту. Як голова Ради молодих учених ПДАБА, також сприяла попередній комунікації з Дніпровською міською радою та її Департаментом освіти.

Після її звільнення — протягом перших двох місяців після запуску проєкту — академічні та організаційні обов'язки були передані аспірантці, а згодом — доктору філософії з економіки — Анні Глущенко, доцентці кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин. Анна Глущенко взяла на себе повну відповідальність за розробку навчальних матеріалів, викладання освітніх модулів і координацію співпраці з молодіжними організаціями та місцевими органами влади в межах модуля EUGREEN. Вона забезпечила повну безперервність діяльності й зробила значний внесок у поширення та популяризацію результатів серед студентів і молодих дослідників.

2) Звільнення двох ключових учасників: проф. Тетяни Яковишиної (грудень 2023) та доц. Юлії Дегтярьової (вересень 2024). В цьому викликові для недопущення переривання діяльності:

- доцент Сергій Корнієвський був залучений для продовження викладання модуля “Адаптація ЄС до змін клімату та сталих міських екосистем”. Проф. С. Корнієвський у співпраці з проф. Т. Яковишиною підготували й опублікували друге видання підручника “Адаптація ЄС до змін клімату та стійкі урбоекосистеми”, що включало новий розділ про роль місцевої влади у формуванні сталих міських екосистем в Україні (доступний у бібліотеці сайту проєкту).
- функції основної контактної особи були передані проф. Юлії Орловській для фінального звітування та комунікації з Національним агентством (НЕО в Україні) та проєктним офіцером ЄС.

Попри звільнення та інституційну трансформацію, обидві колишні учасниці команди підтримували регулярний зв’язок із проєктом, надаючи консультації та експертну підтримку за потреби. Усі заплановані результати були виконані повністю, а інституційний перехід не мав жодного негативного впливу на якість виконання проєктних завдань чи отримані досягнення.

4. Вплив

Модуль EUGREEN Jean Monnet продемонстровано підвищив видимість та рівень розуміння політик Європейського зеленого курсу в Україні, створивши стійку платформу для діалогу та обміну знаннями між студентами, науковцями, політиками та широкою громадськістю. Міждисциплінарний підхід проєкту сприяв довгостроковій інтеграції європейських екологічних та економічних принципів в освітні програми вищої школи та дослідницькі напрями.

Освітній вплив

Було повністю розроблено та інституціоналізовано три міждисциплінарні модулі — *Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій, Практика ЄС щодо інвестицій у зелене будівництво та Адаптація ЄС до зміни клімату та стійкі урбоєкосистеми*.

Матеріали що отримані в ході реалізації проєкту, також наразі використовуються у інших навчальних курсах, на різних академічних рівнях:

- Бакалаврський рівень: *Європейська інтеграція, Зелена економіка в стратегіях міжнародного бізнесу, Ринок будівельних послуг Європи*
- Магістерський рівень: *Глобальна економіка та сучасні проблеми міжнародних економічних відносин*
- Рівень PhD: *Стратегія Європейського зеленого курсу як європейський вектор наукових досліджень*

Два модулі (*Політика ЄС щодо зеленої економіки та інновацій і Практика ЄС щодо інвестицій у зелене будівництво*) були включені до обов'язкової навчальної програми для студентів-економістів. Як дисципліни вільного вибору для технічних спеціальностей, вони також зберегли високий інтерес — наприклад, 62 здобувачі архітектурних освітніх програм обрали їх для вивчення у 2025–2026 навчальному році

Дослідницький вплив

Результати досліджень професора Вероніки Чалої та PhD Анни Глущенко щодо формування повоєнної стратегії зеленої трансформації в пріоритетних секторах економіки України, гармонізованої з напрямками Європейського зеленого курсу, були застосовані у діяльності семи підприємств та установ:

1. Придніпровському науковому центрі НАН України і МОН України (розроблення регіональних стратегій повоєнного відновлення на засадах зеленої економіки);
2. Департаменту інфраструктури, містобудування й архітектури, житлово-комунального господарства та екології Дніпровської РВА (розроблення стратегічних планів розвитку, включаючи повоєнне відновлення інфраструктурних об'єктів, ЖКГ, будівництва й реконструкції на засадах зеленої економіки, екоінновацій, циркулярності, соціальної інклюзії та стандартів Європейського зеленого курсу до 2050 року);
3. Інституту місцевого розвитку (аналітичні підходи до формування інвестиційної стратегії розвитку зелених міст та зеленої інфраструктури України);
4. Національної науково-технологічної асоціації України (обґрунтування створення Українсько-словацького міжнародного центру інновацій та трансферу технологій);
5. Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України» (методологічні засади аналізу глобальних і національних механізмів «озеленення» виробничих ланцюгів, торгівлі, споживчих відносин і фінансового сектору);
6. Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України (формування стратегій зелених фінансів);
7. Дніпровського заводу «RETAL UKRAINE» (адаптація стратегічної діяльності підприємства до зелених стандартів ЄС).

П'ять здобувачів PhD-ступеню обрали теми дисертацій, що ґрунтуються на матеріалах EUGREEN та стосуються зеленої трансформації економіки України, європейської інтеграції й повоєнного екологічного відновлення. Теми:

1. Економіко-правовий механізм формування та розвитку зеленої економіки України;
2. Стратегічне управління розвитком циркулярної економіки України в контексті європейської інтеграції та формування Зеленого курсу;
3. Наукові й концептуальні засади формування зелених міських екосистем як елементу повоєнної відбудови України;
4. Науково-практичні принципи формування екологічного підприємництва в умовах повоєнного відновлення економіки України;
5. Теоретичні та концептуальні засади й практичні механізми реалізації доктрини зеленої економіки в регіональній політиці України.

Крім того, було опубліковано одну монографію та 19 наукових робіт у відкритому доступі, які активно цитуються (34 цитування у 2024–2025 роках). Таким чином, проєкт став прямим каталізатором розвитку пріоритетів досліджень Jean Monnet на рівні PhD-програм.

Суспільний і політичний вплив

За допомогою проведених трьох круглих столів та національної науково-практичної конференції проєкт сформував платформу для діалогу між університетською спільнотою, місцевою владою та політиками щодо впровадження найкращих практик ЄС у сфері зеленої трансформації та сталого міського розвитку. Ці заходи посилили роль Університету як носія доказової експертизи та сприяли підвищенню обізнаності громадськості щодо Європейського зеленого курсу.

Сталий розвиток і спадщина проєкту

Усі навчальні матеріали залишаються відкрито доступними через цифрову бібліотеку сайту проєкту EUGREEN та й надалі оновлюватимуться з урахуванням зворотного зв'язку та нових політик ЄС. Модулі стали невід'ємною частиною навчального каталогу університету, забезпечуючи академічну сталість та створюючи тривалий мультиплікативний ефект для досліджень із екологічних та економічних студій ЄС в Україні.

5. Комунікація, поширення та видимість

Усі заплановані заходи з поширення інформації та комунікації були виконані повністю. Жоден пункт не залишився у статусі «В процесі» чи «Відкладено». Проект дотримувався послідовної та структурованої комунікаційної стратегії, спрямованої на забезпечення видимості підтримки ЄС, поширення результатів серед академічної та неакадемічної аудиторій, а також на підвищення обізнаності щодо Європейського зеленого курсу та принципів сталого розвитку в Україні.

Заходи з комунікації та поширення

Поширення результатів включало широкий спектр форматів — освітні квести, наукові круглі столи, національну конференцію, цифрову комунікацію через соціальні мережі та інституційні ресурси.

1. Освітні квести (2023–2025)

Три інтерактивні освітні квести залучили молодіжну аудиторію учнів ліцеїв та коледжів до обговорення практичного застосування принципів Європейського зеленого курсу:

- *Be Green* — 27 учасників
- *Zero Waste Economy* — 24 учасники
- *Green Cities: EU and Ukraine* — 28 учасників

Кожен захід поєднував командну роботу та завдання, орієнтовані на політики ЄС, сприяючи екологічній обізнаності та розумінню цінностей Зеленого курсу серед молоді. Видимість фінансування ЄС забезпечувалася через логотип Erasmus+ та фразу «Співфінансовано Європейським Союзом» на всіх матеріалах, запрошеннях і сертифікатах учасників.

2. Круглі столи щодо Зеленого курсу (2023–2025)

Було проведено три онлайн круглі столи для обміну досвідом між академічною спільнотою, студентами, представниками влади та бізнесу:

- “Успішні європейські практики безвідходності та розвитку циркулярної економіки” (29 червня 2023 р.) — 56 учасників
- “Досвід ЄС з енергоефективного будівництва: уроки для України” (28 червня 2024 р.) — 55 учасників
- “Сталі урбанізаційні практики: досвід ЄС для України” (12 червня 2025 р.) — 49 учасників

У всіх випадках забезпечувалася належна видимість ЄС: логотип Erasmus+ та фраза про співфінансування були включені до листів-запрошень, програм заходів та збірників тез.

3. Національна онлайн конференція (20 грудня 2024 р.)

Науково-практична конференція за підтримки МОН України «Сучасні виклики для європейського бізнесу: безпека, конкурентоспроможність, екологічна сталість» зібрала 102 учасники з університетів, бізнесу та органів влади. Матеріали конференції були опубліковані з дотриманням вимог візуальної ідентифікації Erasmus+ та поширені через інституційні й партнерські мережі.

4. Цифрове поширення та соціальні мережі

Було створено та підтримувано два офіційні канали комунікації:

- сторінка у Facebook
- канал у Telegram

Обидві платформи надавали та продовжують надавати доступний та регулярний контент щодо екологічних та економічних політик ЄС, моделей циркулярної економіки, енергоефективного будівництва та сталих міських екосистем. На головних сторінках і в постах постійно відображалися логотип Erasmus+ та повідомлення про співфінансування.

5. Вебсайт проєкту

З 7 листопада 2022 року проєкт представлений на сайті ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» (нині частина УДУНТ) українською та англійською мовами. Сайт надає відкритий доступ до опису цілей, результатів, навчальних матеріалів, оголошень про заходи та публікацій, а також виконує роль постійного джерела публічної інформації після завершення проєкту.

6. Поширення в академічній спільноті

Проміжні та фінальні результати були представлені керівництву університету, науково-педагогічним працівникам, студентам і молодим ученим. Результати також поширювалися через:

- засідання вченої ради університету, економічного факультету,
- методичні та наукові семінари факультету та кафедри економічної теорії та міжнародних економічних відносин.

Ці активності сприяли подальшому впровадженню розроблених модулів в інші освітні програми університету.

6. Сталий розвиток та продовження життя проєкту

Стратегія стійкості та продовження діяльності модуля Jean Monnet EUGREEN базується на інституційному впровадженні його результатів в Українському державному університеті науки і технологій (УДФНТ) та довгострокових зобов'язаннях щодо подальшого викладання, досліджень і просвітницької діяльності у сфері Європейського зеленого курсу та сталого розвитку.

Виконання запланованої стратегії стійкості

Відповідно до стратегії стійкості, визначеної у проєктній заявці, EUGREEN досягнув значного прогресу за чотирма ключовими напрямками.

Розвиток людських ресурсів EUGREEN

- У межах проєкту було сформовано потужний академічний потенціал, закладено основу для нового покоління фахівців у дисциплінах, пов'язаних із Європейським зеленим курсом.
- Двоє молодих дослідниць — к.е.н. Анна Глущенко та д.е.н. Вероніка Чала — успішно захистили дисертації (кандидатську та докторську відповідно) у період реалізації проєкту. Їхні дослідження були безпосередньо пов'язані з формуванням зеленої економіки на глобальному та європейському рівнях, імплементацією Європейського зеленого курсу та перспективами розвитку зеленої економіки України.
- П'ять аспірантів продовжують дослідження, натхненні тематикою EUGREEN, що забезпечує наступність наукової школи Європейського зеленого курсу.
- Викладацький склад (п'ять викладачів проєкту та понад п'ятнадцять викладачів інших кафедр і університетів, що брали участь у дискусіях під час круглих столів та національної конференції) підвищив професійну компетентність у сфері зеленої економіки, сталого будівництва та європейської екологічної політики.

Розвиток методології EUGREEN та ресурсів підвищення кваліфікації

- Проєкт створив повний комплекс навчально-методичних матеріалів, включаючи три модулі, підручники, кейси та відкриті навчальні матеріали у цифровій бібліотеці. Матеріали надалі оновлюються та повторно використовуються у різних освітніх програмах.

Формування електронної навчальної інфраструктури EUGREEN

- Спеціалізована онлайн-платформа, сайт проєкту та канали у соціальних мережах забезпечують постійний доступ до навчальних матеріалів, публікацій і можливостей комунікації між викладачами, студентами й практиками.
- Ці ресурси функціонують як постійно діюча інфраструктура електронного навчання, підтримуючи відкриті можливості для освіти.

Розвиток мережі EU–Ukraine EUGREEN

- Проєкт посилив співпрацю між університетами, місцевою владою та підприємствами.
- Академічна команда налагодила взаємодію з Дніпропетровською обласною державною адміністрацією та Дніпровською міською радою, регіональними агенціями розвитку та іншими стейкхолдерами.
- Модулі також розроблені для впровадження у формі коротких програм неформальної освіти (LLL) для представників органів місцевої влади та фахівців державного управління, сприяючи узгодженню політики з Європейським зеленим курсом і управлінню сталим міським розвитком.

Ця співпраця формує основу для майбутньої Ради експертів EUGREEN і потенційних центрів перекваліфікації та консультаційних послуг.

Інституційна стійкість

Усі три модулі EUGREEN — *EU Policy on Green Economy and Innovation*, *EU Practice on Green Building Investments* та *EU Adaptation to Climate Change and Sustainable Urbanization* — будуть продовжувати викладатися після завершення фінансування.

- Два модулі інтегровані до обов'язкової частини бакалаврської програми з економіки та міжнародних економічних відносин.
- Третій модуль включено до блоку вибіркових дисциплін магістерської програми з міжнародних економічних відносин.
- Усі три модулі зберігаються у переліку вибіркових дисциплін для технічних, екологічних, механічних, архітектурних, ІТ-спеціальностей, спеціальності з публічного управління, інших.

Попит залишається високим: лише на курс «Європейські практики інвестування в зелене будівництво» на 2025–2026 навчальний рік зареєструвалися 62 студенти-архітектори.

Інтеграція у суміжні курси та докторські програми

Матеріали проєкту інтегровані у такі дисципліни:

- *Бакалаврський рівень:* Європейська інтеграція, Зелена економіка у міжнародних бізнес-стратегіях, Європейський ринок будівельних послуг.
- *Магістерський рівень:* Глобальна економіка і сучасні проблеми міжнародних економічних відносин, Соціальна відповідальність.
- *PhD рівень:* Стратегія Європейського зеленого курсу як науковий вектор досліджень.

Майбутній розвиток та подальші ініціативи

Члени проєктної команди В. Чала та А. Глущенко готують заявку на конкурс фундаментальних і прикладних досліджень для молодих учених Міністерства освіти і науки України (2026 рік) з робочою назвою: «Стратегія ревіталізації індустриальних територій українських міст у післявоєнний період на основі зеленого будівництва та принципів Європейського зеленого курсу».

Цей проєкт розширить мережу EUGREEN; зміцнить співпрацю з органами місцевої влади; підтримає адаптацію державного сектору до політик Європейського зеленого курсу.

Мережа EUGREEN продовжить залучати додаткове фінансування від державних та приватних донорів, пропонуючи: програми підвищення кваліфікації; експертні консультації; аналітичний супровід політик; спільні дослідницькі проєкти у сферах зеленої трансформації, сталого урбанізму та євроінтеграції.

Ці послуги надаватимуться органам місцевої влади, підприємствам, освітнім установам та громадським організаціям, формуючи практичну платформу співпраці між наукою, бізнесом і державним управлінням у впровадженні Європейського зеленого курсу в Україні.

Цифрова стійкість і відкритий доступ

Сайт проєкту та канали у соціальних мережах залишаються активними, виконуючи функцію відкритих репозитаріїв навчальних матеріалів, результатів досліджень і новин. Ці платформи продовжують поширювати знання про Європейський зелений курс серед широкої аудиторії — студентів, викладачів і практиків.